

САМАРАНОКИ ИСЛОҲОТ ВА ВАЗИФАҲОИ АФЗАЛИЯТНОК ДАР ВИЛОЯТИ ХОРАЗМ БАРАСҲ ШУДАНД

Президент Шавкат Мирзиёев бахшида ба самараноки ислоҳот дар вилояти Хоразм ва вазифаҳои афзалиятнок барои оянда ҷамъомад баргузор намуд.

Тавре таъкид шуд, солҳои охири ба тӯфайли истифодаи оқилонаи имкониятҳои мавҷудаи минтақа дар бисёр соҳаҳо натиҷаҳои мусбат ба даст омадаанд. Ҳаҷми истеҳсоли саноат аз 2,8 триллион сӯм дар соли 2016 то 34,3 триллион сӯм афзуд, маҷмӯи маҳсулоти минтақавӣ ба 63 триллион сӯм расидааст. Соли гузашта ба минтақа беш аз 1 миллиард доллар сармоя ҷалб карда шудааст.

Бо вучуди ин, нишондиҳандаҳои ноилшуда пурра ба иқтисоди вилояти Хоразм мувофиқат намунонанд. Хусусан ин ба соҳаи сайёҳӣ дахл дорад — дар минтақаи дорои мероси ноҳияи тарихӣ ва фарҳангӣ будубоши миёнаи сайёҳон ҳамагӣ 1-2 рӯзро ташкил медиҳад.

Дар ин ҳафта аз 1 миллион ҷавонон зиндагӣ мекунанд ва ҳамаҷониба 35 ҳазор писарону духтарон ба бозори меҳнат ворид мешаванд. Таъкид гардида, ки роҳбарияти минтақа бояд ба таълиму тарбия, омӯзиши касбҳои муосир ва таъмини намунонанди шугли ҷавонон тавачҷуҳи доимӣ диҳад. Вазифа гузошта шуд, ки барои тарбияи насли ҷавон равншоҳои нави системаи таърихӣ карда шаванд, ки сазовори шахсиятҳои бузург ба монанди Чалолддин Мангувердӣ, Беруни, Хоразмӣ ва Замашарӣ шаванд.

Бо назардошти он, ки 67 фоизи аҳолии вилоят дар деҳот зиндагӣ мекунанд, аҳамияти коҳиш додани сатҳи бекорӣ ва камбизоатӣ маҳз ба воситаи фароҳам

овардани ҷойҳои иловагии даромад дар ноҳияҳои деҳотӣ таъкид гардида.

Масалан, имкон вучуд дорад, ки на камтар аз 10 ҳазор нафар аз ҳисоби зиёд намунонанди саршумори ҷорҳои зоти дар 135 маҳаллаи ноҳияҳои Гурлан, Тўпроққалъа, Янгибозор ва Қўшқўпир; бо ихтисосони маҳаллаҳои ноҳияҳои Урганч, Хонқа, Қўшқўпир ва Шовот ба истеҳсоли масолеҳи сохтмонӣ, насосҷӣ, хунармандӣ ва мебел; инчунин бо таъсиси 6 микро-маркази саноатӣ ва хизматрасонӣ дар ноҳияҳои Урганч, Қўшқўпир, Хонқа, Янгиариқ ва Шовот аз камбизоатӣ бароварда шаванд.

Соли гузашта шумори сайёҳони хориҷӣ ва дохилӣ, ки аз минтақаи дидан намунонанд, ба 12,5 миллион нафар расид. Бо вучуди ин, ҳаҷм ва сифати хизматрасониҳои сайёҳӣ, ташкили масирҳои нави сайёҳӣ ва ғанисозии мазмунноки объектҳои бозид ҳамоно ноқофи боқӣ мемонанд.

Вазифа гузошта шуд, ки дар маҳаллаҳои сайёҳии шаҳри Хива, ноҳияҳои Богот ва Хива маҷмааҳои хизматрасонӣ бунёд карда шаванд, инчунин барои таъсиси 14 кўчаи серодам дар 59 нуктаи аҳолинишин нақшаи маҳорат таърихӣ гардад ва ба соҳибкорон пешниҳод шаванд.

Супурда шуд, ки ба сифати объекти нави сайёҳӣ барномаи рушди маҷмӯи қалъаи «Сулaimонқалъа», ки дар майдони 10,8 гектар ҷойгир аст, таърихӣ карда шаванд.

Ғайр аз ин, ба нақша гирифта шудааст, ки оид ба ташкили иншооти сайёҳӣ, хизматрасонӣ ва марказҳои фароғатӣ дар канори канали Шовот, ки аз шаҳри Урганч мегузарад, нақшаи маҳорат таърихӣ гардад.

Дар ҷамъомад ҳамчун вазифаи аввалияноқ — зиёд намунонанди сармоягузорӣ ва содирот таъкид шуд. Зарурати татбиқи лоиҳаҳои бузурги саноатӣ бо истифодаи самараноки иқтисоди ноҳияҳои Ҳазорасп, Урганч, Шовот, Тўпроққалъа ва шаҳри Урганч таъкид гардида.

Қайд гардида, ки имкони ташкил додани кластери ягонаи мошинсозӣ аз ҳисоби зиёд намунонанди иқтисоди корхонаи автомобилсозӣ дар шаҳри Питнак ва расоидани сатҳи локализатсия то 62 фоиз вучуд дорад. Инчунин татбиқи лоиҳаҳои нав дар соҳаҳои кимиё, насосҷӣ ва саноати хӯрокворӣ дар Ҳазорасп, инчунин дар соҳаҳои мебел ва насосҷӣ дар Шовот ба нақша гирифта шудааст.

Гуфта шуд, ки барои модернизатсияи шаҳр ва ноҳияҳои минтақа, бехтаросии роҳҳо ва инфрасохтори об 1,6 млрд доллар ҷудо карда мешавад.

Дар маҷмӯъ, вазифа гузошта шуд, ки имсол ҳаҷми сармоягузории хориҷӣ то 2 млрд доллар, содирот бошад — то 510 млн доллар расонида шаванд. Ин имкон медиҳад, ки маҷмӯи маҳсулоти минтақавӣ 8,4 фоиз, ҳаҷми истеҳсоли саноат — 9 фоиз, хизматрасонӣ — 16,2 фоиз ва кишоварзӣ — 5,7 фоиз афзоиш ёбанд.

Ў.А.

Қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ САРФАРОЗ ГАРДОНИДАН БО ҶОИЗАИ ДАВЛАТИИ БА НОМИ ЗУЛФИЯ

Бо мақсади аъзоии зан ва духтарон дар мамлакат, дастгирии орзуи неки онҳо, инчунин ба таври муносиб ҳавасманд намунонанди духтароне, ки бо истеъдод, ғоя ва ташаббусҳои муҳим, корҳои амалии шоиста ва дастовардҳои худ барои ҷавонон ибрат мегарданд, дар раванди дигаргуноҳии ҳаёти иҷтимоию иқтисодӣ фаъолони иштирок намуда, дар роҳи рушди Ватан тамоми неруи ташаббусӣ, дониш ва таҷрибаи муосир, иқтисоди маънавию зеҳнии худро нишон медиҳанд:

1. Пешниҳодҳои Комиссияи Ҷоизаи давлатии ба номи Зулфияи назди Кумитаи оила ва зану духтарон дар бораи ба Ҷоизаи давлатии ба номи Зулфияи сарфароз гардондани духтарони соҳибистеъдод аз Ҷумҳурии Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд, барои хулқи аъло, истеъдоди ноҳир, заковат, ташаббускорӣ, комёбиҳо дар таъсил, инчунин дастовардҳои назаррас дар соҳаи таълим, илм, адабиёт, фарҳанг, санъат, варзӣш, технологияҳои иттилоотӣ ва фаъолияти ҷамъиятӣ мувофиқи рўйхати замимагардида тасдиқ карда шаванд.

2. Ба ҷоизадорони Ҷоизаи давлатии ба номи Зулфия диплом ва нишонҳои сарисисна

нагӣ дар тантанаву идоноае, ки ба муносибати 8 март — Рӯзи байналмилалӣ зан ва духтарон доир мегарданд, супурда шаванд.

3. Вазорати иқтисодиёт ва молияи Ҷумҳурии Ўзбекистон ба ҳар як ҷоизадори Ҷоизаи давлатии ба номи Зулфия тақдир намунонанди мукофоти пулиро дар ҳаҷми 50 баробари миқдори ҳисоби базавӣ таъмин намояд.

4. Ба Ҷоизаи миллии иттилоотии Ўзбекистон, Ширкати миллии телевизион ва радиои Ўзбекистон ва дигар воситаҳои ахбори омма тавсияи дода мешавад, ки фаъолияти ибратбахш ҷоизадорони Ҷоизаи давлатии ба номи Зулфия, истеъдоди беназир ва комёбиҳои онҳоро васеъ инъикос намояд.

5. Назорати иҷро қарори мазкур ба зиммаи Сарвазирӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон А. Арипов ва мушовири Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Ф.Мирзаев гузошта шаванд.

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Ш. МИРЗИЁЕВ

Шаҳри ТОШАНД,
3 март соли 2026.

(Давомаш дар саҳ.2).

ҲИМОЯИ ЗАНОН ВА КЎДАКОН АЗ ФИШОРУ ЗҶУРВАРҲ БОЗ ҲАМ ПУРЗҶР МЕШАВАД

Президент Шавкат Мирзиёев бо пешниҳод ва ташаббусҳои нав оид ба таҳкими минбаъдаи ҳифзи ҳуқуқҳои занон ва кўдакон, инчунин пешгирии фишор ва зўрварӣ нисбат ба онҳо шинос шуд.

Дар мамлакат масъалаҳои пешгирии ниқоҳи бармаҳал, таваллуд дар сини ҷавонӣ ва зўрварӣ нисбат ба занону кўдакон ҳамчун самти муҳими таҳкими ниқоҳи оила ва ташаккули муҳити солими иҷтимоӣ дар ҷомеа мавриди тавачҷуҳи доимӣ қарор доранд.

Ин масъалаҳо чандин маротиба дар сатҳи олий баррасӣ гардида, дар назди мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар идораҳои дахлдор вазифаҳои мушаххас гузошта шудаанд. Бо мақсади ҳамоҳангсозии фаъолияти онҳо дар ин самт, Шўрои байниидоравӣ таъсис ёфта, супоришҳо басту бидури кўтоҳ пешниҳодҳои амалиро таърихӣ намоёнд.

Дар ҷараёни муаррифии имрўза пешниҳодҳои намунондагонии ҷамъиятӣ, коршиносони соҳа, инчунин, ташаббусҳо, ки аз

ҷониби шўрои ҳамоҳангсозӣ дар заминаи таҷрибаи пешрафтаи байналмилалӣ омода шудаанд, баррасӣ гардидаанд.

Аз ҷумла, аз рўйи як қатор масъалаҳо, ки дар шабакаҳои иҷтимоӣ боиси эътирозҳои барҳақи аҳолии мегарданд, пешниҳодҳои зерин иброз шуданд:

— сахттар намунонанди ҷазои ҳаби маъмури барои озори шахвонӣ то 5 шабонарўз;

— барои педофилоқ муқаррар намунонанди ҷазо то ҳаби якумрӣ;

— ба колонияҳои ислўҳӣ нагузаронидани маҳкумоне, ки тибқи моддаҳои 118 ва 119 Кодекси ҷиноятӣ барои ҷиноятҳои ҷинсӣ нисбатӣ нобилон маҳкум шудаанд;

(Давомаш дар саҳ.3).

Дар маҳаллаи Мингчинори ноҳияи Шофиркон корхонаи «Мингчинор чеварлари» фаъолият нишон медиҳад, ки имрўз на танҳо ба ҳаҷми истеҳсолот, балки бо аҳамияти иҷтимоии худ низ ҷудо шуда меистад. Корхона соли 2022 таҳти муассисаи ЧММ «Бухоро Зарҳал текс» ва аз ҷониби Дилшод Бобочонов ташкил гардида, ба он коргузори ЧММ «Голден Сектор» Алишер Сафаров роҳбарӣ мекунанд.

Имрўзҳо дар кишварҳои хориҷӣ бо мақсади ҳифзи муҳити зист аз халтаҳои селюфанӣ марҳила ба марҳила даст мекашанд. Дар натиҷаи сиёсати коҳиш додани партовҳои пластикии талабот ба халтаҳои матои эко, ки тақриран истифода бурдан мумкин аст, ба таври назаррас афзоиш ёфтааст.

Бо назардошти ҳаҷми ниёз, корхонаи «Мингчинор чеварлари» истеҳсоли эко-халтаҳо дар ҳаҷм ва тарҳҳои гуногун ба роҳ мондааст. Илова бар ин, барои тарбонаҳо низ дастмол ва рўймизҳои омода карда мешаванд.

Хизмати матбуоти ҳокимияти вилояти Бухоро.

МАСЪАЛАҲОИ ТАҲКИМИ ИҚТИДОРИ МУДОФИВИИ МАМЛАКАТ БАРАСҲ ШУДАНД

3 март Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳ Шавкат Мирзиёев аз рўйи масъалаҳои таҳкими иқтисоди кишвар ҷамъомад баргузор намуд.

Дар ҷамъомади масъалаҳои боз ҳам таҳким бахшидани иқтисоди мудофиавии кишвар, таъмини амнияти ҳарбӣ, инчунин рафти иҷрои вазифаҳои афзалиятноқе, ки 13 январӣ соли ҷорӣ дар ҷамъомади васеи Шўрои амният муайян гардида буданд, баррасӣ шуданд.

Таъкид гардида, ки дар ҷаҳон манбаҳои ташаннуҷ ва ниёзоҳо боқӣ монда, рақобати геосиёсӣ шиддат мегиряд ва ҳавфи хатару таҳдидҳои

нав меафзояд. Дар шароити вазъи мураккаби байналмилалӣ, ки амалиётҳои ҳарбӣ дар баъзе минтақаҳо боиси паёмҳои ҷидди гуманитарӣ ва иқтисодӣ мегардад, таҳкими иқтисоди мудофиавии кишвар ва таъмини амният аҳамияти махсус касб намоёнд.

Вазири мудофия дар бораи корҳое, ки ҷиҳати баланд бардоштани омодабошии ҷангии кўшунҳо, тайёр намунонанди фаърии қисм ва воҳидҳо, таъмини онҳо бо силоҳу

техникаи муосир, инчунин рушди инфрасохтори секторҳои ҳарбӣ-маъмури амали мегардад, маълумот пешниҳод намуд.

Ба омўxtани таҷрибаи пешқадами кишварҳои мутаракқӣ ва амалиётҳои ҷангӣ, инчунин ҷорӣ намунонанди равншоҳои муосир дар низомии идоракунӣ ва омодаосозии ҳарбӣ диққати махсус дода шуд. Бахусус, барои баланд бардоштани самаранокии кўшунҳо зарурати истифодаи

васеи технологияҳои нав, аз ҷумла низомҳои бесарнишин ва роҳҳалҳои идоракунии рақамӣ зикр гардида.

Ҳамчунин, оид ба навсозӣ ва рушди инфрасохтори секторҳои ҳарбӣ-маъмури, полигонҳо, муассисаҳои таълимӣ ва иншооти таъминоти моддию техникаи мутобик ба талаботи замон вазифаҳои мушаххас муайян гардидаанд.

Бобати идомаи пайвастаи таҳмили низомии омодаосозии кадрҳои ҳарбӣ, пурзўр наму-

дани корҳои илмиву тадқиқотӣ ва густариши барномаҳо, ки ба азхудкунии силоҳу технологияҳои муосир ниғаронида шудаанд, супоришҳо дода шуд.

Дар анҷоми ҷамъомади Сарвари давлат оид ба рушди минбаъдаи Қувваҳои Мусаллаҳ ва таҳкими иқтисоди мудофиавии мамлакат вазифаҳои дахлдорро муайян намуд.

Ў.А.

САҲМИ БАҲШИ САЙЁҲӢ ДАР РУШДИ ИҚТИСОДИ КИШВАР БЕШТАР МЕГАРДАД

Мероси ғани таърихиву фарҳангии кишвар, аъна ва расму оинҳои беназир миллии мардумӣ имрўз Ўзбекистонро ба яке аз самтҳои ҷолибтарини сайёҳӣ дар минтақа табдил додааст. Дар солҳои охири боз гардидаи кишвари мо ба ҷаҳон, демократикунии ҷомеа, дурнамои нави рушди соҳаҳои гуногун ва сиёсати равшанбинонаи давлат ба рушди босуръати сайёҳӣ мусоидат мекунанд.

Тибқи маълумоти Кумитаи сайёҳӣ, соли 2025 дар баҳши сайёҳӣ ҳамчун соли афзоиши устувор ба қайд гирифта шудааст.

Сўҳбати мо бо котиби матбуоти Кумитаи сайёҳӣ Муниса АСАЛҚОҶАЕВА аз масъалаи муаррифии имкониятҳои сайёҳии Ўзбекистон дар кишварҳои хориҷӣ оғоз ёфт.

— Ўзбекистон бо мероси бойи таърихӣ ва фарҳангӣ, мардуми меҳмоннавоз ва табиати зебоаш дар баҳши сайёҳӣ имкониятҳои бузург дорад, — мегўяд М.Асалқоҷаева. — Маркази миллии PR-и назди Кумитаи сайёҳӣ Ўзбекистон мақоми ваколатдор оид

ба таълиқи иқтисоди сайёҳии кишвари мо дар хориҷа мебошад. Маркази ҳамаҷониба дар намоишгоҳҳои байналхалқии сайёҳӣ ва чорабинҳои таълимотие, ки дар хориҷа таҳти номи «Бренди миллии сайёҳии Ўзбекистон» ташкил карда мешавад, иштирок мекунанд. Аз ҷумла, дар тўли соли 2025, имкониятҳои сайёҳии Ўзбекистон дар 27 намоишгоҳ ва ярмаркаҳои бонуфузи сайёҳӣ, ки дар 22 кишвари хориҷӣ (Чин, Русия, ИМА, Фаронса, Испания, Маҷористон, Олмон, Чопон, Аморати Муттаҳиди Араб ва ғайра) баргузор шуданд, муаррифӣ карда шуданд.

Солҳои 2024-2025 дар Федератсияи Русия ва Ҷумҳурии Марду-

ми Чин «Соли сайёҳии Ўзбекистон» эълон шуданд. Бо ин муносибат дар ин кишварҳо чорабинҳои гуногуни фарҳангӣ ва таълимотӣ, инчунин платформаҳои аънанавӣ рақамӣ баргузор гардидаанд, ки дар натиҷаи он шумораи сайёҳони то охири соли 2025 дар муқоиса ба соли 2024 аз Чин 3,7 ва аз Русия 15,2 фоиз афзоиш ёфт. Моҳи июни соли 2025 дар боғи «Potters Fields»-и Британияи Кабир чашновари дуҷонибӣ сайёҳӣ, фарҳанг ва гастрономии Ўзбекистон дар сатҳи баланд баргузор гардида. Барои намунондагонии ВАО ва блогерҳои хориҷӣ, аз ҷумла ба ИМА, Уммон, Индонезия, Озарбайҷон, Қазоқистон, Туркия, Ру-

сия, Британияи Кабир, Чопон, Арабистони Саудӣ, Покистон, Қувваҳои Ҷаҳон, Хиндустон, Олмон, Италия, Полша, Малайзия, Кореяи Ҷанубӣ, Миср, Баҳрайн, Чин ва дигар давлатҳо бисту хашт сафарӣ матбуотӣ ташкил карда шуд. Нашриҳои пешбарӣ Амрико, «The New York Times» шаҳри Бухоро ба рўйхати 52 макони беҳтарин барои бозид дар соли 2025, маҷаллаи «Time Out» бошад, майдони Регистони Самарқандро ба рўйхати «44 макони зеботарини ҷаҳон» ворид намунонда.

— Муниса Асалқоҷаева, қисми зиёди ёдгориҳои таърихӣ кишвари мо ба Рўйхати мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО дохил шудаанд ва айни замон дар чандин ҷиҳати иншоотҳои корҳои таҷдиду барқарорсозӣ идома доранд. Дар бораи ҷараён ва назорати сифати ҷиҳати корҳо чанд суҳан мегуфт...

(Давомаш дар саҳ.2).

(Аввалаш дар сах. 1).

Илова ба қарори Президентии Ҷумҳурии Ўзбекистон аз 3 март соли 2026 тахти рақами КП-76

РЎЙХАТИ ҶОИЗАДОРОНИ ҶОИЗАИ ДАВЛАТИИ БА НОМИ ЗУЛФИЯ

Сатниязова Индира Қанияз қизи – донишҷӯи курси 3-юми Донишгоҳи давлатии Қароқалпоқ (Ҷумҳурии Қароқалпоқистон)

Эримбатова Дилноза Нурулло қизи – магистранти курси 2-юми Донишгоҳи давлатии Қароқалпоқ (Ҷумҳурии Қароқалпоқистон)

Умурзокова Мохларой Мухторҷон қизи – магистранти курси 1-уми Донишгоҳи давлатии омузгории Андиҷон (вилояти Андиҷон)

Абдуқаҳҳорова Муслимаҳон Мирзо-бахром қизи – магистранти курси 1-уми Донишгоҳи давлатии омузгории Андиҷон (вилояти Андиҷон)

Эргашова Мехринисо Хусниддин қизи – магистранти курси 1-уми Донишгоҳи давлатии омузгории Бухоро (вилояти Бухоро)

Файзуллоева Вазира Ҳамидовна – магистранти курси 1-уми Донишгоҳи давлатии тиббии Бухоро (вилояти Бухоро)

Турсунова Висола Бехзодовна – донишҷӯи курси 2-юми Донишгоҳи давлатии омузгории Ҷиззах (вилояти Ҷиззах)

Ҷўрабоева Мухсина Ориф қизи – мудири уюсти кафедрани ҷуғрофияи табиии Донишгоҳи миллии Ўзбекистон (вилояти Ҷиззах)

Муродова Марҷона Шўхрат қизи – нозирони шўбаи ҳамкории байналмилалӣи Донишгоҳи гумрук (вилояти Қашқадарё)

Амирова Латофат Баҳром қизи – эҷодкори овоз, шоир (вилояти Қашқадарё)

Қудратова Машхура Фазлиддин қизи – донишомӯзи синфи 11-и Мактаби президентии шаҳри Навоӣ (вилояти Навоӣ)

Ҳайдарова Лаиза Набиҷон қизи – донишҷӯи курси 2-юми Донишгоҳи давлатии Навоӣ (вилояти Навоӣ)

Эргашова Хушнӯзайи Тоҳирҷон қизи – артисти балети Ансамбли давлатии рақсии «Баҳо» ба номи М. Турғунбоева (вилояти Намангон)

Исмоилова Гулшаноӣ Шўхрат қизи – донишҷӯи курси 1-уми Донишгоҳи миллии Ўзбекистон (вилояти Намангон)

Мамедова Амалия Парвизовна – донишомӯзи синфи 11-и мактаби таъ-

лими умумии рақами 33-юми шаҳри Самарқанд (вилояти Самарқанд)

Тоҳирова Мохигул Умир қизи – ассистенти кафедраи психологияи амалии Донишгоҳи давлатии Самарқанд (вилояти Самарқанд)

Мингбоева Зулҳаё Улугбек қизи – донишомӯзи синфи 11-и мактаби эҷодии ба номи Ҳалима Худойбердиева, воқеъ дар шаҳри Гулистон (вилояти Сирдарё)

Маҳмудова Олимаҳон Юсуфҷон қизи – навозандаи шўбаи Маркази санъати мақоми миллии Ўзбек дар вилояти Сирдарё (вилояти Сирдарё)

Иброҳимова Нодира Ҷўрабековна – роҳбари лоиҳаи муассисаи таълимии ғайридавлатии «Shkola 21»-и шаҳри Тошқанд (вилояти Сурхондарё)

Шокирова Гулҳаё Уктам қизи – магистранти курси 1-уми Донишгоҳи нассосӣ ва санъати сабуки Тошқанд (вилояти Сурхондарё)

Уралова Гулҳаё Баҳодир қизи – докторанти таъягоҳи курси 2-юми Институти забон, адабиёт ва фолклори Ўзбеки Академияи илмҳои Ҷумҳурии Ўзбекистон (вилояти Тошқанд)

Холмухаммедова Паризод Ҷасурбек қизи – омузгори кашидадӯзии бадеии Мактаби мусиқӣ ва санъати баҷонаи рақами 24-и ноҳияи Юқори Чирчиқ (вилояти Тошқанд)

Ҷўрабоева Дилафрўзхон Сардорҷон қизи – фрилансер дар платформаи байналмилалӣи фриланс (вилояти Фарғона)

Собирова Дилафрўзхон Салоҳиддин қизи – донишомӯзи синфи 11-и Мактаби президентии шаҳри Фарғона (вилояти Фарғона)

Куронбоева Мохинур Одилбек қизи – омузгори калони Донишгоҳи давлатии тиббии Урганҷ (вилояти Хоразм)

Дўсетова Шаҳзода Дўсет қизи – сарояндаи мақоми шўбаи Маркази санъати мақоми миллии Ўзбек дар вилояти Хоразм (вилояти Хоразм)

Сарансева Анастасия Олеговна – донишомӯзи синфи 11-и мактаби таълими умумии рақами 208-и ноҳияи Мирзо Улугбек (шаҳри Тошқанд)

Мавлонова Севинч Санҷар қизи – донишҷӯи курси 2-юми Донишгоҳи «Ўзбекистони Нав» (шаҳри Тошқанд)

САҲМИ БАХШИ САЙЁҲӢ ДАР РУШДИ ИҚТИСОДИ КИШВАР БЕШТАР МЕГАРДАД

(Аввалаш дар сах. 1).

– Дар кишвари мо зиёда аз 8200 ёдгориҳои мероси фарҳангӣ мавҷуд буда, бисёре аз онҳо ба Рўйхати мероси ҷаҳонии ЮНЕСКО шомил шудаанд ва тибқи қарори дахлдор тахти Ҳимояи давлат қарор доданд. Назорат ва ҳамоҳангсозии қорҳои таъмири таҷдидро Оҷонсии мероси фарҳангӣ ба ӯҳда дод.

Мувофиқи Фармони Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон аз 25 январи соли 2023, Оҷонсии мероси фарҳангӣ ҳамчун макроти иҷроияи мустақили ҷумҳуриявӣ бо мақоми махсус таъсис дода шуд. Оҷонсии мероси фарҳангӣ рўйхати суроғавии объекҳои мероси фарҳангӣ ва осорхонаҳои давлатиро, ки дар соли 2025 бояд барқарор ва таъмир карда шаванд, тасдиқ намуда буд. Мисолан метавон гуфт, таъҳоти барои вилояти Бухоро, ки таъмири таҷдиди 38 иншооти таъриҳии вилоят ба он дохил шудааст, аз бӯчаи ҷумҳурии 21 миллиард сўм ҷудо шудааст. Таъмири таҷдиди объекҳои мероси фарҳангӣ барои нигоҳ доштани намуи аслии онҳо равиши махсусро талаб мекунад.

Ҳамчунин, мувофиқи Қарори Девони Вазирин аз 7 апрели соли 2022, Низомномаи маъмурий оид ба пешниҳоди хидматрасони давлатӣ барои таъмири малакаи устодони таъмиргар дар соҳаи объекҳои амволи ғайриманқули мероси фарҳангии моддӣ, инчунин тартиби додани шайхонаномаҳои таҳассусӣ ба онҳо тасдиқ карда шудааст.

Бар асоси ин ҳуҷҷат, таҳассуси устодони таъмиргар дар ҳар се сол тақвим дода мешавад ва ин ба баланс бардоштани малакаи кадрҳои болаёқати соҳа мусоидат менамояд.

– **Сайёҳоне, ки ба кишвари мо меоянд, ба қадом намуни сайёҳӣ бештар тавачҷӯх доранд? Натиҷаи мониторинги кишварҳои**

ташрифоваранда чӣ гунаанд?

– Тавре ки маълум аст, дар Ўзбекистон асосан сайёҳии фарҳангӣ, зиёратӣ, гастрономӣ ва экотуризм рушд ёфтааст. Сайёҳони аврупоӣ, амриқӣ, Русия ва Чин ба обидҳои беназирӣ мероси фарҳангӣ, маконҳои таъриҳӣ ва табиати зебои кишварамон тавачҷӯх зоҳир менамоянд.

Сайёҳони кишвар мусалмон, аз қабили Малайзия, Индонезия, Бангладеш, Покистон, Хиндустон, Миср ва давлатҳои араб, барои дидани зиёратгоҳҳо меоянд. Сайёҳони ҳамсоякишварҳо, инчунин Туркия ва Маҷористон арзишҳои мардумӣ мо, расму оинҳо, фолклор ва анъанаҳои халқиро муҳим мешуморанд.

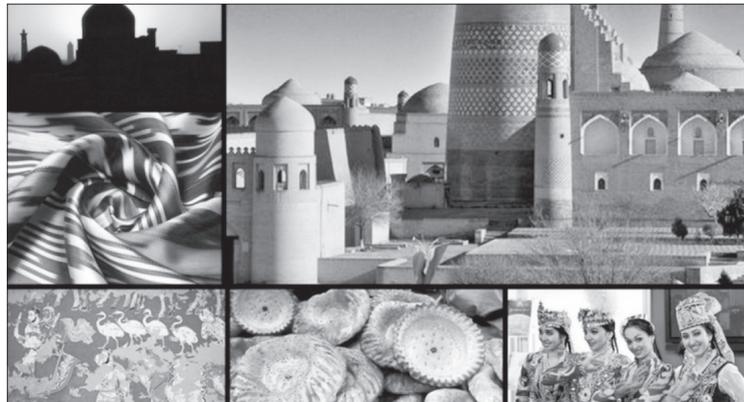
Дар натиҷа қорҳои амалии анҷомдодашуда, бори аввал дар моҳҳои апрел-ноябри соли гузашта ҳар моҳ беш аз 1 миллион нафар сайёҳи хориҷӣ аз кишвари мо боздид намуд. Дар соли 2025 шумораи умумии меҳмонони хориҷӣ ба 11,6 миллион нафар расид, ки нисбат ба соли 2024 116,1 дарсад зиёд мебошад.

Шумораи сайёҳон аз кишварҳои ҳамсоя ва давлатҳои ИДМ нисбат ба соли 2024 1,1 маротиба, ва аз хориҷи дур 1,5 маротиба афзоиш ёфт. Дар муқоиса бо соли 2024, шумораи сайёҳон аз Чин 3,7 маротиба, аз Австралия ва Чопон 1,5, аз Фаронса, Канада ва Малайзия 1,3, аз ИМА, Испания, Туркия, Полша ва Нидерланд 1,2 ва аз Олмон, Италия, Кореяи Ҷанубӣ ва Хиндустон 1,1 маротиба афзоиш ёфтааст.

Дар доираи барномаи рушди сайёҳии дохилӣ «Саёҳат ба саросари Ўзбекистон» 23,7 миллион сафари дохилии аҳоли ба минтақаҳои анҷом дода шуд, ки 103 дарсади нақшораи ташкил медиҳад. Ҳамчунин рӯзҳои шанбе ва якшанбеи ҳафтаи дуюми ҳар моҳ ҳамчун «Рӯзҳои сафари оилавӣ ва гурӯҳӣ» муайян шудаанд.

– **Бо мақсади пешниҳоди хидматрасони мусорӣ босифат ба сайёҳон чӣ гуна қорҳои анҷом дода мешавад?**

– Инфрасохтори сайёҳӣ аз

ҷиҳати хизматрасонӣ ба сайёҳон мунтазам рушд мекунад. Дар соли гузашта 2025 дар минтақаҳои фаёлияти 1022 иншооти ҷойгиркунӣ, аз ҷумла, 136 меҳмонхона, 528 меҳмонхонаи оилавӣ, 298 хостел ва 60 иншооти дигари ҷойгиркунӣ ба роҳ монда шуд.

Дар мачмӯи шумораи иншооти ҷойгиркунӣ ба 6 921-то расид. Шумораи ташкилот ва агентҳои нави сайёҳӣ, ки ба сайёҳон хизмат мерасонанд, ба 4 406 адад баробар шуд.

Бо мақсади баланс бардоштани сатҳи хидматрасонӣ фаёлияти қариб 4, 500 нафар роҳбар ба роҳ монда шудааст. Омодасозии ҷунин мутахассисони соҳа низ зери тавачҷӯи махсус қарор доданд. Сайёҳон натавонанд ба ҷойҳои таъриҳӣ, балки ба абрешим, атлас ва адрас барин матоҳо, қолину сӯзани, зарфҳои сафоливу қандакорӣ, даснопаву гушвораҳои миллии ва меваҳои хушки ватанамон тавачҷӯх зоҳир менамоянд.

– **Саҳми бахши сайёҳӣ дар рушди иқтисоди кишвари мо ва таъмини шуғли аҳоли чӣ гуна аст?**

– Сайёҳӣ дар ҳаҷми аз ҷиҳати содироти мол ва хизматрасонӣ дар ҷои ҷорум аз ҷиҳати даромад дар ҷои сеюм қарор до-

рада. Саҳми сайёҳӣ дар мачмӯи маҳсулоти дохилии ҳаҷон ба 10 фоиз (7,7 триллион доллар) расидааст. Аз соли 2017 дар соҳаи сайёҳии кишварамон тағйироти назаррас ба амал омад ва ҳоло ба манбаи пешбарандаи иқтисодиёти кишвар табдил ёфтааст.

Сайёҳон ҳангоми сафарҳои худ аз хизмати меҳмонхона, тарабхона, нақлиёт, роҳбарӣ, осорхонаҳо, нуқтаҳои савдо, фурудгоҳ ва қаторҳои истифода мебаранд, ки дар натиҷа, ҳазорҳо нафар дар бисёр бахшҳои хизматрасонӣ ба қор ҷалб карда мешаванд.

Дар соли 2025, дар бахши сайёҳӣ 519 лоиҳа ба маблағи 2,1 миллиард доллар амали гардида, аз ин ҳисоб 10 223 то ҷойҳои нави қорӣ таъсис дода шудаанд. Агар дар соли 2019 сафари сайёҳон ба кишвари мо то се рӯз давом карда бошад, ҳоло 4-5 рӯзро ташкил медиҳад ва хароҷоти онҳо низ мутаносибан афзоиш ёфтааст.

Дар Тошқанд меҳмонхонаи замонавии панҷситорадор «JW Marriott», ки ширкати олмонӣ «Hyper Partners GmbH» 172 миллион доллар сармоягузори кардааст, қушода шуд. Дар ноҳияи Бўстонлик, аз ҳисоби сармоягузори 85,5

млн доллар мақоми лиҷарони «Beldersoy resort» ва роҳи муосири канатӣ, дар системаи кўлҳои Айдар-Арносоӣи вилояти Ҷиззах мақоми сайёҳии соҳили бо арзиши умумии 35 миллион доллар ва маркази сайёҳии Арда Khiva дар шаҳри Хива ба истифода дода шудаанд.

Бо назардошти он ки 80 фоизи меҳмонон аз кишварҳои мусалмон мебошанд ва ҳамватанони мо низ сайёҳии зиёратро афзалтар мешуморанд, қорҳои ҷиҳати мутобиқ кардани инфрасохтор ба сайёҳии зиёратӣ оғоз намудем. Дар натиҷа Ўзбекистон дар индекси сайёҳии ҳаҷонии мусалмон GMТI аз мақоми 32-юми соли 2017 ба мақоми 9-уми соли 2022 баромад.

Бо дарназардошти имкониятҳои таъриҳӣ, фарҳангӣ, ва табиии кишвари мо, иқтисодии сайёҳии онро 2-3 маротиба афзоиш додан мумкин аст. Аз ин рӯ, дар 5 соли оянда ду баробар зиёд кардани шумораи сайёҳони хориҷӣ ва ҷалби 20 миллион нафар сайёҳ дар як сол ба нақша гирифта шудааст.

Набия НОДИРОВА, хабарнигори «Овози тоҷик».

Нуктаи назар

ТЕЛЕФОН: ВАСИЛАИ ДОНИШ Ё ДОМИ ХАТАР

«Агар фарзанде бад бувад, ту дар он манигару ҳаққи падарӣ ба ҷой овар, андар омуқтани адаби вай тақсир (камбудӣ) макун, агар фарзанд духтар бошад, ўро ба тарбиягарони мастураи некӯпарвар бисупор.» «Қобуснома».

Дар осори ниёконамон ривояте омадааст, ки сар то по аз тарбияи фарзанд иборат аст. Шахсе фарзанди ҳешро баҳри таълим назди донишманде мебарад ва меғӯяд:

– Ин фарзанди маро ба шогирдӣ қабул намоед. Ба қавле ғишташ аз шумову устунонаш аз ман.

Дар ҳақиқат, зери ин панди ниёкон маъноҳои хеле амиқ нуҳфтааст, ки на ҳар кас метавонад ба моҳияти он сарфаҳм равад. Зери имрӯзҳо тарбияи фарзанд яке аз рушди асосии ҷомеа буда, дар назди падару модар, намоёндогони соҳаи таълими низомии маҳалла вазифаҳои хеле пурмасъул меғузоранд. Дар ин ҳолат ҳукумати кишвар низ солҳои ахир бисёр қораву тадбирҳои муфидро роҳандозӣ менамояд. Махсусан, чанд пеш дар кулли таълимгоҳҳои ноҳия ва вилояти Сурхондарё «Ҷамъаи омади падарон» баргузор гардида, ки он аз тарафи Президенти кишвар чун таҷриба дар вилояти Сурхондарё чанд сол пеш қорӣ шуда буди имрӯз ҳар сари вақт дар мактабҳои таълими умумӣ гузаронида мешавад. Яъне, падарони ҳонандагон ва намоёндогони маҳаллаҳо ба мактабҳо ҷалб намуда, рафти таълими тарбия дар мактаб баррасӣ мегардад. Ҳоло таҷрибаи нишон дод, ки дар ин самт як қатор қорҳои самарабахш амалии гаштанд.

Воқеан, имрӯзҳо ба шуури ҳар як нафар тавассути шабақаҳои иҷтимоӣ, телефони мобилӣ, айфонҳои дигар васоти техникаӣ таъсир расондани ахбори лозиму нолозим, ҳар гуна бозихи зеҳнӣ қасро ба андеша водор месозад. Чӣ бояд кард? Ин яке аз муаммоҳои ҷиддии қарни XXI аст. Қадом роҳеро интихоб бояд кард, ки наврасонро аз пойбанд гаштан ба ин воситаҳо раҳо намоем. Албатта, ба ин суол посух додан хеле мушкил аст. Зеро вақт ҳамаки олист. Тибқи баъзе маълумот имрӯзҳо бархе аз кишварҳои мутараққӣ аллақай лоиҳаи манъ намудани истифодаи шабақаҳои иҷтимоӣ, ба вижа телефони мобилӣро барои нобалиғон

таъбиқ менамоянд. Ва метавон инро як иқдоми нек пиндошт.

Имрӯзҳо дар қадом гўша ё дар қадом нишасте ду-се нафар рӯ ба рӯ оянд, албатта оид ба душвор шудани тарбияи фарзандон ҳарф мезананд, яъне таъкид мекунанд, ки нобалиғонро аз телефонҳои мобилӣ дур қардан наметавон. Боре нафарон ҳангоми суҳбат (аз овардани ному насабаш худдорӣ менамоям!) оид ба ин мавзў бо дард ҳарф зада гуфт:

«Баъди чанд соли интизорӣ завҷаам писар таваллуд кард. Аҳли оила хеле хушанд шудем. Бо навозишҳо ба камол расондем. Ҳамин ки ба синфи болоӣ гузашт, якбора хулку атвораш тағйир ёфт. Аслан аз худӣ хеле писари қобили гапдор буд. Аз замоне, ки барояш телефони мобилӣ харидем, гўё гуломи халқабароғиш ин «оҳанпора» гардида. Аввал он қадар эътибор наметавондам. Баъдтар аҳли дар барояш гирифтаам, ки сатҳи азхудномаи донишаш ҳам коста гардидаасту бар замми ин шабу рӯз дар «Инстаграм», «Телеграм» ва «Тик-ток» фаъл. Шабҳо то як ниси шаб вақти худро сарфи телефон менамояд. Бо маслиҳати аҳли оила истифодаи телефонро манъ кардам. Ин ҳам дарди баҳайр. Аммо имрӯзҳо чунон асаби гаштааст, ки дар муқобили вай чӣ қор қарданро наметавонам.»

Аз суҳбат дарк намудам, ки беътиноӣ нисбат ба фарзанд, алаҳусус наврасон метавонад оқибатҳои ноғуворро ба бор орад. Чунки нобалиғон вақте аз ин «оҳани ақлдузу вақтдузд» истифода мебаранд, он бешуҳа чун оҳанрабо онҳоро ба «дом»-и худ мекашад. Гўё наврасон ба кашфиёти нодире даст зада бошанд, ҳар дақиқаю сонияи шуғлашонро ба телефонҳои мобилӣ авло медонанд. Аз телефон ҷудо шудан барои онҳо мушкил мегардад: дар ҳаққи як фоҳа. Чунон ба телефонҳои мобилӣ одат мекунанд, ки ба монанди кашандагони моддаҳои муҳадди ҳуморӣ мешаванд. Ҳатто барои расидан ба мақсад аз ҳеч чиз даст намекашанд.

Албатта, ин як фикр аст. Вале сад дар сад боварӣ дорам, ки аксарияти оилаҳо, ки имрӯз насли наврасро тарбия менамоянд, ба чунин мушкилӣ сарғумиҳо рӯ ба рӯ омадаанд. Набояд фаромўш кард, ки сахлангори падару модарон дар ин мавзў ҳеч вақт натиҷаҳои хуб надоранд.

Бояд гуфт, ки фарзанди солаҳ ва бозарифат давоми умр ва номбарҳои қорҳои волидайн, давомдихандаи насл ба ҳисоб меравад. Бешуҳа, муҳити оила дар тарбияи бетазсир наметавонад. Хушбахтии аҳли ҷомеа, тараққиёти ояндаи ҷамъият, осудахоливу некӯахлоқии мардум аз бисёр ҷиҳат ба ҳамкории мустақам ва мунтазамии мактабу оила ва маҳалла вобастагӣ дорад. Натиҷаи тарбия дар меҳнату эҷодии доимӣ ба даст меояд. Падару модарон дар шароити кунунӣ вази-фадоранд, ки бо роҳу усулҳои мусорӣ муҳити тарбияро солим гардонанд ва бешак ин натиҷаи дилхоҳ хоҳад овард.

Ақсар талқин мекунанд, ки ба фарзандон «озодӣ» бояд дод. Вале гу-мани мо бар он ғолиб аст, ки фарзандонро бояд қатъӣ назорат кард. Ҳоло ақсар дар ҳаёт мебинем, ки «озодиҳои инъомкардаи мо» чӣ оқибатҳоро ба бор меоваранд.

Суоле ба миён меояд: оё метавонем наврасонро аз чунин вартани ҳалокат наҷот бидиҳем? Ин суолест, ки қасро ба андеша водор месозад. Охир, дар қарни XXI магар мумкин аст, ки барои наврасон истифодаи шабақаҳои иҷтимоӣ ва телефонҳои мобилӣро манъ ё маҳдуд намоем?

Дар сураате, ки имрӯзҳо кулли қоргузорию хизматрасонӣ ва дастрасӣ аз илму техника тавассути шабақаҳои иҷтимоӣ ва ё телефонҳои мобилӣ сурат мегирад.

Моро зарур аст, ки сари ин масъала бештар фикр кунем. Зеро тарбияи нақли насли навраст аз ҳама ҷуз болотар аст. Ояндагони мо, ки агар аз имрӯз майнашон мағлуш (носа-ра, гашнок) гардад, пас барои минбаъд чӣ гуна қороноро омода месозем, ки тақдирсозии мову шумо гарданд. Фикр мекунем, ки чун дигар кишварҳои дунё мо бояд барои наврасон дар истифодаи шабақаҳои интернетӣ маҳдудият гузорем. Он маводу матолибе, ки ба илму маърифат вобастаанд, бизвалди рақсон бошанд. Аммо вурудашонро ба ҳар гуна саҳифаву сайтҳои барои дину фарҳанги мо бегона бояд мамнў намуд.

Мо гуфта наметавонем, ки ин роҳи ҳалли масъала аст. Вале агар мо дастаҷамъона, бо маслиҳату машварат, ҳамқорҳои маҳаллаву мактаб ва падару модарон сару қор гирем, гумон мекунам ба натиҷаи дилхоҳ хоҳем расид. Зеро, чун дар боло ишора намудем, дар тарбияи фарзанд набояд сахлангори кард. Билвак, мо бояд дар ин масъала дақиқназар бошем, то ояндагони мо чун қоронии донишманду ботарбия ба камол расанд.

Солех МУҲАММАДҶОН, мустали саҳифаи тоҷикии рўзнамаи «Саросиё».
Вилояти СУРХОНДАРЁ.

Сенат хабар медиҳад

ЁДДОШТИ ҲАМҚОРӢ БА ИМЗО РАСИД

Тахти ташаббуси Парлумони ҷавонони назди Сенати Олий Маҷлис ва Ассотсиатсияи ҷаҳонии ҷавонони Ўзбекистон бахшида ба баррасии масъалаҳои ҳамқорӣ вохўрӣ доир гардид.

Дар қараёни мулоқот масъалаҳои офаридаи механизми ба сатҳи қонунгузорию баровардани пешниҳод ва ташаббусҳои ҷавонии Ўзбекистонӣ, ки дар хориҷ қор ва таҳсил мекунанд, роҳандозии муқолаҳои доимӣ ба қорон ва аз ҷиҳати ҳуқуқӣ ташкил намудани лоиҳаҳои иҷтимоӣ баррасӣ гардидаанд.

Минбаъд мутахассисон ва олимони ҷаво-

ни бурунмарзӣ ба муҳокимаи лоиҳаҳои қонун ҳамчун қоршинос ҷалб мешаванд ва платформаи доимии «Ҷавонони хориҷӣ – мулоқот бо парламент» таъсис дода мешавад.

Дар анҷом бо мақсади ҳамгиро намудани иқтисодии зеҳнии ҷаҳонии Ўзбекистон бо фаёлияти парламент меморандуми ҳамқорӣ имзо гардид.

ҚАБУЛИ САЙЁР БО ИШТИРОКИ СЕНАТОР

Раиси Кумитаи Сенат оид ба масъалаҳои суду ҳуқуқ ва мубориза бо коррупсия Абдулҳаким Эшмуродов дар ноҳияҳои Шўрҷӣ ва Деҳнави вилояти Сурхондарё қабули сайёр баргузор кард.

Дар рафти қабули шаҳрвандон масъалаҳои гуногуни аҳоли, талабу дархост ва фикру мулоҳизаҳои онҳо шунҷида шудаанд.

Қисми асосии муроҷиатҳо ба масъалаҳои таълими шуғл, оби нўшоӣ, ҷудо намудани кредит, насли трансформатор, таъмири роҳҳо ва табобат вобаста буданд.

Бо дахлати сенатор 18 муроҷиати шаҳрвандон дар ҷойи худ мусбат ҳал гардид. Аз ҷумла, 10 нафар ба қор таъмин шуданд, 4 нафар роҳати тиббӣ гирифтанд, 2 нафар

барои табобат бистарӣ карда шуданд, инчунин тақдими кредит ва ҳуҷҷатҳои қадастӣ ба расмият дароварда шуд.

Аз ҷониби сенатор ба вазорату идораҳои дахлдор ва роҳбарони маъсули маҳаллӣ дастур дода шуд, ки муроҷиатҳоро пура омуқта, аз рўйи натиҷаҳо қарорҳои қонунӣ қабул намоянд ва мушклиторро дар маҳал ҳал кунанд.

Хизматии матбуоти Сенати Олий Маҷлис.

КИШТИ ТИРАМОҲӢ – ДАРОМАДИ АВВАЛИНИ ДЕҲҚОНӢ

Маълум аст, ки кишти тирамоҳӣ ба деҳқон имкон медиҳад, ки дар фасли зимистон низ аз замин самаранок истифода бурда, маҳсулоти барвақтии кишварзӣ ба даст орад.

– Чунин тарзу усулҳои қорбарӣ барои таъмини аҳоли бо маҳсулоти тару тоза ва ба даст овардани драматӣ иловагӣ айна мудаост, – гуфт мутахассиси Садорати хоҷагии кишлоқии вилояти Самарқанд Толибҷон Набиев, – дар фасли тирамоҳ аз ҷониби хоҷагчиҳои фермерӣ ва деҳқонӣ дар беш аз 30 ҳазор гектар замин қабулӣ, пиёз, сабзӣ, қарам, сирпиёз ва гайра кишт карда шудааст. Дар ин самт деҳқонии ноҳияҳои Самарқанд ва Ҷомбӯйи пешқадам ҳастанд. Кишварзон дар

як сол аз замини қорам 3-4 маротиба ҳосил мегиранд. Соли гузашта аз тамоми гушаву қанори ҷумҳурии роҳбарони хоҷагчиҳои фермерӣ ба ин ду ноҳия таширф оварда, таҷрибаомўзӣ карданд.

Чанде пеш мутахассисон аз Туркия омада, бо фаёлияти деҳқонии самарқандӣ шинос шуда, ба онҳо баҳои баланс доданд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

Робитаҳои таълимӣ

БАРНОМАИ МУШТАРАКИ ТАЪЛИМӢ: МОДЕЛИ НАВИ ОМОДАСОЗИИ МУТАХАССИСОН

9 марти соли 2018. Ин рӯз дар таърихи муносибатҳои ду давлати дӯсту бародар, ҳамсарҳаду ҳамҷавор – Ўзбекистон ва Тоҷикистон санаи кишварҳо саҳифаи навро боз намуда, ба унвони як рӯзи сарнавиштсоз сабт гардид. Онро метавонем чун оғози марҳилаи сифатан нави ҳамкорӣ, эҳёи эътимоди давлатӣ ва барқароршавии муқоламаи созанда миёни ду халқ эътироф намоем.

Маъз дар ҳамаи рӯз Президент...

Дар доираи таърифи масъалаҳои муҳими вазъи муносибатҳои миёни Ўзбекистон ва Тоҷикистон...

Тоҷикистон оид ба ҳамкорӣ дар соҳаи таҳсилоти олий ва илмӣ буд.

Маъз дар пояи ин созишнома ҳамкорӣҳои ду мамлакат дар соҳаи таълим ва илм, аз ҷумла робитаҳои байни муассисаҳои таҳсилоти олий ва академияҳои илмӣ...

Шарқий ва ҳамкорӣҳои гузурда миёни Донишгоҳи давлатии иқтисодии Тошканд ва Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистонро...

Мақтаби мутахассисони рақобатсани

Донишгоҳи давлатии иқтисодии Тошканд ҳоло на танҳо дар

Ўзбекистон, балки дар минтақаи Осиёи Марказӣ ҳамчун муассисаи пешсафи таҳсилоти олий эътироф гардидааст.

Донишгоҳи таърихи қариб садсола дошта, фаъолияти худро 31 августи соли 1931 ҳамчун Донишқаддаи молияву иқтисодии Тошканд оғоз кардааст.

Ҳоло дар 14 факултаи донишгоҳ беш аз 47 ҳазор донишҷӯ бинабар 38 самти таълим таҳсил мегиранд.

Раванди таълим дар асоси технологияҳои муосири педагогӣ, методологияҳои пешрафта ва равишҳои рақамӣ инноватсионӣ роҳандозӣ шудааст.

Имрӯзо Донишгоҳи давлатии иқтисодии Тошканд бо зиёда аз 250 муассисаи таҳсилоти олий ва илмӣ таҷқиқоти ҳаҷон ҳамкорӣ фаълдорд.

Дар доираи чунин ҳамкорӣҳо, аз ҷумла, тавассути барномаҳои мубодилаи кредитӣ, чун «2+2» ва «3+1» донишҷӯён метавонанд дар донишгоҳҳои хориҷӣ ва дар муҳити байналмилалӣ таълим гирида...

Дар дахгонаи бехтаринҳо Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон

тон низ аз муассисаҳои таълими олии бонуфузи мамлақати дӯст ба шумор меравад, ки моҳи августи соли 1993 таъсис ёфтааст.

Бино ба маълумоти шуъбаи таҳлил ва робита бо ҷомеаи донишгоҳ ҳоло дар ин боргоҳи таълимӣ 7 факулта, 29 кафедра амал мекунанд ва омода намудани мутахассисон аз рӯйи 43 ихтисоси наву замонавӣ, вобаста ба самтҳои ҳуқуқшиносӣ, ҳадамотӣ, гумурқ, сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ, муносибатҳои байналмилалӣ, соҳибкорӣ, молия, телекоммуникация, муҳосибот, омор, соҳибкорӣ, иҷтимоӣ, иқтисодии рақамӣ, маркетинг ва ғайра ба роҳ монда шудааст.

Дар донишгоҳ қариб 8000 нафар донишҷӯ таҳсил мегиранд ва ба онҳо 341 омӯзгор, аз ҷумла 21 доктори илм, профессор, 150 номзад илм, дотсент таълим медиҳанд.

Имрӯз донишгоҳ фаъолияти байналмилалиро бо шарикон ва ҳамкорони хориҷӣ густариш дода, дар ин раванд бо 86 муассисаи таълимӣ муносибатҳои илмӣ ва созишномаҳои байналмилалӣ созишномаҳои ҳамкорӣ имзо намудааст.

Бо барномаҳои Иттиҳоди Аврупо – «Темпус», «Эразмус Мундус» ва «Эразмус+», Маркази Конфутсий, Донишгоҳи Созмони ҳамкорӣи Шанхай ва дигар донишгоҳҳои хориҷӣ ҳамкорӣҳои байналмилалӣ ба роҳ монда шудаанд.

Идомаи таҳлили донишҷӯён дар донишгоҳҳои бонуфузи хориҷӣ, бахусус ҷумҳуриҳои Қазоқистон, Русия, Беларус, Ўзбекистон ва кишварҳои Аврупою Амрико роҳандозӣ гардидааст.

Дароваш дар саҳ.4.

ҲИМОЯИ ЗАНОН ВА КЎДАКОН АЗ ФИШОРУ ЗҶУВОНҶИ БОЗ ҲАМ ПУРЗҶР МЕШАВАД

(Аввалаш дар саҳ.1).

– аз мақомоти корҳои дохилӣ ба прокуратура гузаронидани ваколати тафтиши парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои ҷинсий тибқи шаш моддаи Кодекси ҷиноятӣ;

– ҳатмӣ будани гирифтани қарори прокурор дар мавриди вучуд надоштани аломатҳои ҷиноят дар маъмурият ба ҳуқуқвайронкунии маъмури оид ба озори шахвонӣ;

– бо баррасии ҷиноятҳои зӯрварӣ нисбат ба занон ва кӯдакон машғул гардидани адвокатҳо, муфаттишон ва судьяҳои дорои омодагии махсус;

– бо мақсади пурзӯр намудани ҳифзи занону духтароне, ки аз зӯрварӣ осеб дидаанд ва ордери ҳимоя дода шудааст, дар телефонҳои онҳо насб кардани замимаҳои махсуси «SOS», то ҳангоми паҳш кардани тугмаи даъват кормандони корҳои дохилӣ дар радиуси 5 километр дар муддати 10 дақиқа дар манзил ҳозир шаванд ва ғайра.

Ҳамчунин зикр гардид, ки 40 ғозини никоҳро дар кишвар байни ҷавонони 18–19-сола ба қайд гирифта мешаванд, дар ҳоле ки созишномаҳои байналмилалӣ синни бехтарини издивоҷро 21 сол тавсия медиҳанд. Зеро дар ин синну сол шахс одатан мустақилгати молиявӣ ба даст оварда, барои ташкили оила ҳамаҷониба омода мегардад. Бо таъя ба ин тавсияҳо ташаббусҳои зерин иброс шуданд:

– ҷорӣ намудани механизмҳои иловагии дастгирии молиявӣ бо мақсади ҳавасманд намудани никоҳ байни шахсоне, ки ба синни 21 расидаанд;

– бо роҳи тақдими имтиёзоҳо дар пардохти бочи давлатӣ рағбатноксозии бастанӣ шартномаи никоҳ байни онҳое, ки издивоҷ мекунанд;

– банди бардоштани самаранокии ошкорсозии никоҳи бармаҳал тавасути ҷорӣ намудани тартиби пешниҳоди 15 ғозини ҷарима барои вайрон кардани қонунгузорӣ дар бораи синни никоҳ ба шахсе, ки дар бораи ҷунин ҳолат хабар медиҳад;

– бо роҳи мондани занҷири байни-идоравӣ барои оғоз намудани мақомоти корҳои дохилӣ ва марказҳои хидматрасонии иҷтимоии «Инсон» дар бораи ҳолатҳои никоҳи зудҳангом ва ҳомиладорӣ то 16-солаги, инчунин муқаррар намудани ҷавобгарии маъмури бораи хабар наодан дар бораи ҷунин ҳолатҳо;

– фароҳам овардани имкони идоматӣ таҳсил барои донишҷӯдхтароне, ки ҳомиладор ҳастанд ё фарзанди то 3-сола доранд ва ба ин васила пешгирӣ намудани тарқи таҳсил ва ғайра пешниҳод гардидаанд.

Сарвари давлат ташаббусҳои пешниҳодшударо ҷонибдорӣ намуда, фармони дахлдорро имзо кард ва аз рӯйи тарғиби васеи нағвонҳои соҳа дар байни аҳолии ба масъулон супориш дод.

Ў.А.

ВАЗЪИ РОҲҶОИ ДОХИЛӢ ДАР МАДДИ НАЗАР

Дар вилоти Сурхондарё бобати бехтар намудани ҳолати роҳҳои дохилӣ корҳои назаррас анҷом дода мешаванд.

Дар маҳаллаи «Хулқар»-и ноҳияи Сарбосиё зиеда аз 1 километр роҳи дохилӣ бо қабати асфалт пӯшонда мешавад. Ин корҳои сохтмонӣ бино ба мувоҷиҳати сокинони маҳалла ташкил гардида, ба бехтар шудани сифати роҳи ва таъмини бехтарини ҳаракат хидмат мерасонад.

Дар доираи барномаи «Мақони рушд ва пешсафӣ», ки бо қарори Президент тасдиқ гардидааст, дар панҷ маҳаллаи интихобшудаи ноҳияи Тирмиз: «Тирмиз», «Кӯшли юрт», «Шароф Рашидов», «Амир Темур» ва «Қорахон» корҳои ободонӣ ва бехтарсозии инфрасохтор бо суръати банд идоме дорад.

Аз ҷумла, айни замон дар маҳаллаи «Амир Темур» таъмир ва асфалтпӯшунӣ роҳҳои дохилӣ марҳила ба марҳила анҷом дода мешавад.

Дар ноҳияи Музработ дар доираи лоиҳаи «Рушди маҷмуи дехот», ки бо иштироки Бонки рушди исломӣ амалӣ мегардад, ба 13,5 километр роҳҳои дохилӣ маҳаллаи «Халқ йули» қабати асфалт гузошта мешавад.

Ин корҳои амалӣ ба рушди иҷтимоӣ иқтисодии минтақаҳо, бехтар шудани шароити зиндагии аҳолии ва ташаккули инфрасохтори деҳа ва маҳаллаҳо мусоидат менамояд.

Сурайё НОРМАНИ. Вилоти СУРХОНДАРЁ.

Оилаи Абдураҳмоновҳо, ки дар маҳаллаи «Машад»-и шаҳри Марғилон зиндагӣ мекунанд, 10 сол боз тавассути тайёр кардани кўрпаву кўрпача тижорати оилавии худро ба роҳ мондаанд. Дар натиҷа онҳо зиёда аз 30 нафар занону духтаронро низ бо шугли хонагӣ таълим намудаанд.

Кўрпаву кўрпачаҳо бо сифати банд ва нақшу нигори миллий на танҳо тавачҷуи аҳолии маҳаллиро, балки диққати хориҷиёро низ ба худ ҷалб кардаанд. Имрӯзо аз ҷониби оилаи Абдураҳмоновҳо дар як ҳафта ба ҳисоби миёна 150-200 дона кўрпаву кўрпача омода гардида, ба давлати Русия низ содирот карда мешаванд.

Хидмати матбуоти ҳокимияти вилоти Фарғона.

БАРНОМАИ «МАСКАНИ РУШД ВА ПЕШСАФӢ» МАВРИДИ ОМУЪЗИШ

Дар доираи барномаи «Маскани рушд ва пешсафӣ», ки бо қарори Президенти мамлакат тасдиқ гардидааст, аз ноҳияи Тирмиз панҷ маҳаллаи иловагӣ интихоб шуда, дар онҳо бар асоси концепсияи «Маҳалла дар симои Ўзбекистони Нав» корҳои гузурда амалӣ карда мешаванд.

Бо мақсади дар муҳлати кўтоҳ бехтар намудани инфрасохтор ва банди бардоштани сатҳи зиндагии аҳолии, ба ин маҳаллаҳо созишномаи вилотӣ ва ноҳиявӣ ҳамчун масъул вобаста гардидаанд ва иҷрои корҳои анҷомебанда аз ли-

ҳози сифат ва самаранокии тахти назорати доимӣ қарор доранд. Дар ҳамаи муҳокимаҳои, ки тахти роҳбарии ҳокими вилоти Сурхондарё баргузор гардид, ҷараёни таҷқиқи лоиҳаҳои инфрасохторӣ дар маҳаллаҳо ва иҷрои

вазифаҳои муайяншуда ба таври муфассал баррасӣ шуд. Дар ҷараёни муҳокимаи муаррифии лоиҳаҳо вобаста ба таъмири роҳҳои дохилӣ, кашидани шабакаҳои оби нўшоки, бунёди роҳравҳои пиёдагард, насби низоми равшанидиҳии шабона, инчунин дастгирии ташаббусҳои соҳибкорӣ мавриди назар қарор гирифт.

Аз рӯйи ҳар як самт дастуру тавсияҳои мушаххас дода шуда, ҷиҳати сурбат бахшидани иҷрои корҳои муайяншуда супоришҳои ироа гардидаанд.

Сурайё НОРМАНИ. Вилоти СУРХОНДАРЁ.

Рўсурҳии одам қор аст

«НОНОРО ХОР МАКУН, ВАГАРНА КЎР МЕШАВӢ...»

Рўзе ба дўкони нон, ки дар ҳамаи ҷо пухта ба фурӯш мебароранд, даромадад. Додар, ду дона нон диҳед, – гуфта ба нонпаз ва пули нонро дароз кардам.

– Ҳолаҷон, пулатон лозим не, мо ҳар рӯзи ҷумба ба мардум дудӣ нон хайр мекунем. Ба роҳи Худо эҳсон намоем, боракии қорамонро медиҳад. Як дуо кунед кифоя, – гуфт нонпаз.

– Ташаккур, эҳсонӣ шумо қабул гардад, – гуфта ба хангоми баромадан шунидам, ки онҳо ба якдигар тоҷикӣ ҳарф мезананд. Бо онҳо суҳбат оростам. Нонпаз, ки худро Баҳромҷон Йўлдошев муаррифи намуд, аз ноҳияи Қосонсойи вилоти Намангон будааст.

– Ин касб аз падару бобоқорам мерос. Аз паси ҳамин касби халол оиламонро таълим менамоям. Ба ягон чиз муҳтоҷ немест, ҳавлӣ, боғ, автомобил ва дигар каму қости зиндагиро муҳайё месозем. Фарзандонро меҳонем, тўю ид ва дигар маросимҳоро мегузаронем. Рўзе якуни ҳазор ва баъзан зиёдатар нон мепазем. Фармоиши аҳолиро ба тўй, чорабинӣ ва тантанаҳои оилавиашон иҷро мекунем, – гуфт Баҳромҷон.

Муслиҳиддини Саъдии Шероӣ фармудааст: То ранҷ таҳаммул накуни, ганҷ набинӣ, То шаб наравад, рўз падидор набошад.

Дар ҳусуси муқаддас ва гиромидошти нон бисёр гуфтаме навиштаем. Аммо ҳастанд ҷавононе, ки ба ин неъмат азиз беҳурматона муносибат мекунанд. Муҳимтарин чизе, ки дар зиндагӣ ва ҳаёт барои ҳар инсон зарур аст, ин нон мебошад. Нон нури чашму қуввати дили инсон аст. Нон неъматӣ надирест, ки бе вай ҳаёт нест. Аҷдоди мо ҳазорсолаҳо инчониб нонро аз ҳамаи неъматҳо болотар мегу-

зостанд, ҳар як резаи онро чун гавҳараки чашм эҳтиёт мекарданд, азизу муътабар медонистанд. Ҳар як резаи онро аз замин бардошта, бўсакунон ба чашм мемоланд, ки ин урфу одати ниёгонмон аз насл ба насл то ба имрӯз омадааст. Дар гузаштаи дур қимати нон ончун нон баланд буд, ки ҳатто барои собит кардани ҳақиқат «нон занад», «нон кўр кунад» гуфта қасам мекўрданд. Касе, ки нонро хор кунад, оғоҳ мекарданд, ки «нонро хор мақун, вагарна кўр мешавӣ». Занон агар ба меҳмонӣ раванд, пеш аз ҳама нон мегиринанд, зеро ягон тўффаро аз нон бештар азиз намедонистанд. Мизбон меҳмони олиқаддро бо нон пешвоз мегиринд. Мардум нонро ҳифзкунанда аз бало медонистанд, ба ҷое рафтани шавад, албатта, ҳамроҳ нон мегиринанд. Дар гаҳвора модарон зери болини кўдакашон нон мегузаранд. Мардум аз рўйи дасторхон нонрезакоро чиде мекўрданд – ҳамаи ин хисси эҳтиром нисбати нон аст. Дар ҳадиё омадааст «Ҳар касе, ки хўрад резаи нон аз дасторхон, ризқаш фароҳ гардида, ҷаҳл ва нондонӣ аз ў ва фарзандонаш дур мегардад».

– Ривоят мекунанд, ки шахсе шугурсавор аз як шаҳр ба шаҳри дигар мерафт. Дар роҳ хангоми нон хўрдан, ба замин як резаи онро афтонд. Он шахс аз шугур фаромада нонрезакоро кофт, аммо ёфта натавонист. Ниҳоят гирди онро девор кард, то ки нонреза ба зери пойи касе намонад. Аз ҳамаи вақт мақоли «Нон ҳам нону нонреза ҳам нон» бӯйиқ мондааст. Солҳои Чанги Бузурги Ватанӣ ҳалки мо дар қатори дигар халқо азоби гурӯснагиро кашиданд. Як бурдаи нон намеефтанд, ки хўранд. Одамон ба ҷойи нон решакҳои гнёҳро ҷўшонда хўрданд. Садаҳо одамон аз гурӯснагӣ ҷон доданд. Хушбахтона, мо ин рўзоҳо-

ро надидаем. Дар даврони монон фаровон аст. Аммо сад дарег, ки баъзе баҷаҳои имрўза нонро чун пешиниён эҳтиёт намекунам, бурдидаи онро то охири намуҳўранд. Нони дурўзаю сурўзаро як тарафи тарта медиҳанд. Ҳар доим нони гарму нарм мекӯҳанд. Дар партовҷойҳо халта-халта нонҳои қоқу бурдида мехобанд, ки ин ниҳоят убол аст, – мегўяд дар суҳбат Дилороммои пурдида аз деҳаи Заркенти ноҳияи Паркент.

Дар ҳамаи ҷо лозим донасти, ки лаҳзаеро аз айёми баҷагӣ ба ёд бибарам. Рўзе бо ахли оила – падару модар ва бародару хоҳарон субҳона мекўрдем. Дар рўйи дасторхон чормағзу мавиз, мураббоҳои мухталиф, ки модарам аз меваҳои боғ омода мекард, рағвану қаймоқ муҳайё буд. Модарам дар қосаҳо шир овард ва гуфт, ки нон пора карда хўрем. Ҳама ба қосаҳо нон пора кардем. Бародарам бошад, ширро хўрт-хўрт карда меошомид.

– Барои чӣ нон пора намекуни, – гуфт падарам. – Нонҳо саҳт, нони мулоимӣ меҳоҳам, – ҷавоб дод бародарам. – Писарам, хамир ҷўлидам, ҳамин замон нони гарм мепазам. Нони саҳтро ҳам пора кўни, нарм мешавад, – хозирҷавобӣ кард модарам. Падарам хомўш буд. Баъди тановули субҳона аз сари дасторхон хестанӣ шудем. Падарам гуфт: – Андаке шинед. Ва андешамандона, бо таъби хира воқеаеро, ки солҳои донаш ҷўшӣ аз сар гузаронда буд, ҳикоя кард. – Аз соли 1948 то соли 1952 дар омўзишгоҳи муаллимтайёркунии Самарқанд хондам. Модари танҳоям барои писари ягонаашро саводнок кардан худро ба бую роғ, кўку дашт мезад. Дар дарҳои мардум мардикорӣ мекард, то писараш хонадӯ «одам» шавад. Он рўзгор мошинҳо ба ағбаҳои кўҳӣ ахён-ахён рафтуро доштанд. Рўзе бо рафикам ба маркази баргирӣи модарнамон ба деҳа равон шудем. Барои сарфа кардани харчи роғ, бо роҳи ағба гоҳ пиёдаву гоҳ харсавор роғ паймудем. То деҳа бояд 4-5 рўз вақт сарф мешуд. Шабоҳо дар таги шаху сояи дарахтон рўз мекардем. Физои захирамон тамом шуд. Аз як тарафи гармӣ, аз тарафи дигар гуруснагӣ таъсир кард мағар, сарам ҷарх зада дилам беҳўзур шуд ва аз хуш рафтаам. Баъди каме ба худ омадам, рафикам дар сарам гиря мекард. Чашм кушодани маро дида, ба оғўш кашид ва ҳар ду ба ноҷорӣи холи тангамон ба овози баланд гиря кардем. Оҳиста афродро аз назар гузарондам. Чӣ бояд кард? Бо ин гуруснагӣ то деҳа рафта наметавонем. Аз дил гузарондам: «Наход тўймаи ҳайвонҳои ваҳшӣ шавем?». Марҳамати Худоро бинед, ногоҳ чашмам ба як чизи лўндакии заб-зард афтид. Ба пойҳои бемадорам қувват даромад, давида рафта дидам, он чизи зард нони «буханка» будааст. Он солҳо геолоғҳо дар кўҳо корҳои таҳқиқотӣ мекўрданд, шояд аз онҳо қонда бошад. Нон дар офтоб коқ шуда буд. Хурсандии ману рафикам ҳадду қанор надошт. Нонро миёни ду санг монда, пора кардем ва кам-кам ба дахон андохта, то деҳа расидем... Оре, нон неъматӣ ҳаётбахш, ризку рўзӣ, рўйи сурху қуввати дармони инсон. Набояд онро хор кўнем. Шукри беадад, ки имрўз дар растаҳои бозору дўкон нон фаровон аст, ки ин фаровонӣ ба ивази меҳнати сангини деҳқон ва нонпазҳои моҳири мо ба даст меояд.

Саодат БЕКНАЗАРОВА, хабарнигори «Овози тоҷик».

БАРНОМАИ МУШТАРАКИ ТАЪЛИМӢ: МОДЕЛИ НАВИ ОМОДАСОЗИИ МУТАХАССИСОН

(Аввалаш дар сах.3).

Саҳифаи умедбахши ҳамкорӣ

Имрӯз ин ду донишгоҳи бонуфузи Ӯзбекистон ва Тоҷикистон, ки ҳар кадом дар соҳаи таълим ва дар сатҳи байналмилалӣ ҷойгоҳи худро доранд, ҳамкори судманду натиҷабашро татбиқ менамоянд.

– Солҳои охир муносибати дуҷонибаи шарикӣ стратегӣ Ӯзбекистон ва Тоҷикистон дар самтҳои гуногун, бахусус, дар соҳаи таҳсилоти олий ба марҳилаи нави рушд ворид гардид, – гуфт ректори Донишгоҳи давлатии иқтисодӣ Тӯлқин Те-

онҳо дар бозори меҳнати ҳар ду кишвар, инчунин дар сатҳи минтақавӣ ва байналмилалӣ, бартарии бештар дошта бошанд.

Ҳамчунин, дар доираи ҳамкорӣ баргузори конференс, семинар ва вохӯриҳои илмӣ муштарак, роҳандозии мубодилаи таҷрибаи омӯзгорон ва таҷрибаомӯзии кӯтоҳмуддат, мубоқиқозии барномаҳои таълимӣ ба талаботи аккредитатсияи байналмилалӣ ва омивагардонии нақшаҳои таълимӣ пешбинӣ шудааст, ки аз дурномаи устувори робитаҳои ғувоҳӣ медиҳад.

Татбиқозии бомуваффақияти барнома

Шоёни таъкид аст, ки соли 2025 ин ҳамкори мутақобила нахустин натиҷаҳои худро дод. Дар Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон маросими бошӯкуҳи супоридани дипломиҳо ба аввалин хатмкунандагони барномаи муштарак таълимӣ ду донишгоҳ доир гардид: дипломиҳои ду давлат супурда шуданд.

Метавон гуфт, ки хатмкунандагон дар заминаи ду муассисаи таълимӣ олий, дар муҳити муосир ва рақамӣ таълимӣ дониш ва малакаҳои пешқадамро аз худ намунад. Ва ҳоло боз беш аз 300 нафар донишҷӯ дар ҷунин фаза таҳсил мегиранд.

– Бомуваффақият татбиқ кардани барномаи муштарак на танҳо ҳамгирони стратегӣ дар фазаи таҳсилоти минтақавӣ, балки модели муассисаи институционали омодаозии мутахассисони рақобатпазир дар шароити иқтисодӣ таҷноӣ мебошад, – гуфт ректор Т.Тешабоев.

– Ин шакли ҳамкорӣ синтези дучонибаи донишҷӯи назарӣ ва таҷрибаи байналмилалӣро таъмин менамояд. Он на танҳо муносибати академӣ байни ду донишгоҳ, балки сатҳи волоҳо ҳамроҳии низомҳои таҳсилоти олий ва шарикӣ стратегӣ ду давлатро равшан ифода мекунад. Маҳз ҷунин лоиҳаҳо дар ташаққули сармоияи зехнӣ, ки рушди устувори минтақавиро таъмин менамоянд, аҳамияти ҳалкунанда доранд. Ҳамзамон ин иқдоми шоиста мӯяи эҷодӣ барномаҳои бештар, таҷриқоти муштаракӣ илмӣ ва омодаозии мутахассисони ботачриба дар арсаи байналмилалӣ мегардад.

Бо як суҳан, дар партави сиёсати хирадмандонаи сарони ду кишвар, на танҳо барои равюи озода беманиаи шаҳрвандон, тақвияти ҳамкорӣ тичоратӣ фарҳангӣ, мустақам гардидани робитаҳои дӯстӣ, афзуншавии гардиши маҳсулот, балки бобати таҳми муштаракӣ таълимӣ ва табоудли академӣ низ асоси заминаи бозғитимод, шароит ва имконоти мӯсоид фароҳам омад. Инқ, ин сиёсати дурандешона натиҷаҳои неқро медиҳад: насли нави мутахассисони рақобатпазир ба камол мерасанд.

Фаридуни ФАРҲОДЗОД, муҳбири «Овози тоҷик».

ОСОРОХОНАЕ, КИ ҲАӢТИ ШАХСИЯТИ БУЗУРГРО БОЗТОБ МЕДИҲАД

Ӣдгории фарҳангӣ

Шаҳри Қўқанд дар рушди тамаддуни Шарқ ҷойгоҳи хоса дорад. Ин шаҳр дар гузашта ба номи Ҳўқанди латиф машур буд ва имрўз саршор аз Ӣдгории таърихиву меъморӣ ва фарҳангист. Яке аз ҷунин Ӣдгории фарҳангӣ, ки чеҳраи бузурги фарҳангу адаб, шоир ва драматург, омўзгори фидокор, оҳангсоз ва арбоби номўни ҷамъияти Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣро бозтоб медиҳад, маҳз дар ҳаҷин шаҳристони қўқанди вилояти Фарғона, дар мавзеи Ҳўҷанд, қўчаи Тароқчилар Ӣ Шонагарон

хона-музей табдил дода шуд. Соли 1989, ба муносибати 100-солагии таваллуди Ҳамза, баъдан дар арафаи «Фестивали байналмилалӣи Ҳўнархо»-и шаҳри Қўқанд, дар ин хона-музей корҳои бузурги таъмир ва беҳбудӣ анҷом дода шудаанд. Дар натиҷа, имрўз он тавонистааст муҳити оилавии Ҳамза ро бо тамоми нузуқии давр инъикос намояд.

Дар воқеъ, замоне шумо ба ин ҳавли қадам мегузаред, нахуст аз пеши рўи муҳассамаи бовикори Ҳамза пайдо мешавад. Ин муҳассама аз тарафи Мухторҷон Муйдинов ном шахс офа-

ри хона-музей.

Яке аз ҳўҷраҳо ҳамчун ҷойи кори Ибни Ямин Ниёзӣ муаррифи мегардад. Гуфта мешавад, ки ба ин ҷо меҳмонони тоифаҳои гуногунтабақа ва беморони зиёд ташриф овардаанд.

Ногуфта намонад, ки падари шоир Ҳамза бо таҳаллули Ҳакимча-табиб яке аз одамони босаводи замонаш буда, хислатҳои наққориро низ доштааст ва бо дўстони зиёди худ, ки иддае аз аҳли қаламу адаб буданд, муносибати хонаводагӣ дошт. Ҳатто меҳмонхонаи ҳавли ӯ бисёре аз афроди муътабар ва

шудаанд. Мешавад гуфт, ки қисми асосии кори эҷодии Ҳамза, мисли навиштани роману шеърҳо, китобҳои дарсӣ, ҳикояву драмаҳо ва асарҳои мусиқӣ айнан дар ин ҳўҷра анҷом Ӣфтаанд. Асбобҳои мусиқӣ (фортепиано, танбур ва дутор) барои эҷодӣ асарҳои вай корбаст мегардиданд, – меғўяд Давронҷон Ӣркинов.

Як қисми хонаҳои ҳавлиро ҳўҷрае ишғол намудааст, ки азъоёни оила дар он ҷо ҷамъ мешуданд, суҳбат мекарданд ва хўрок мекўрданд. Қисми асосии таҷизоти ҳўҷраи маъмур аз ашё ва зарфҳои марбут ба хўрокхўрӣ иборатанд. Як ҳўҷраи ин ҳавли барои анбор ҷудо шудааст. Дар ин анбор соҳибони ҳавли дар қуттиҳои ҷўбӣ ашёи хоми хўрокхўрӣ, ғалла ва орд, дар як бочка раванг, дар ҷойи дигар мошӯи лўбӣ ва маҳсулоти ғалладоронро нигоҳ медоштаанд. Аммо барои нигоҳ доштани сабзавот аз сабадҳои истифода мешудааст. Дар шифти анбор сўроҳи маҳсулоти сохтаанд, ки барои танзими гардиши ҳаво хидмат менамояд.

Расидем ба ҳўҷрае, ки манзили асосии оила ва ҷое мебошад, ки занони хонавода тамоми умри худро дар он мегузаронданд. Кадбони хона – Ҳаҷонбиби аз шавҳараш корҳои муолиҷаро омўхтааст ва занони беморро низ дар ҳаҷин хона қабул мекарда-

аст. Аз либоси овезони хўҷра дар Ӣфтан мушқил набуд, ки он замон занҳо ҷи гуна либос ба бар менамуданд ва аз хона ба сар фаранҷӣ кашаи берун мегардиданд. Дар миёни ин хўҷра сандалӣ, ки ҳоло низ манбаъи асосии гармӣ дар фасли сармо маҳсуб мебад, пеши назар ҳувайдо мегардад.

Мисли тамоми давру замони ҳавли мардуми тоҷику Ӯзбекро бидуни ошхона тасаввур наметавон кард. Дар осорхонаи Ҳамза низ ошхонаи иборат аз ду қисро дидан мумкин буд, ки аввали – барои тайёр кардани таомҳо ва дувумӣ – барои пухтани он, яъне – чанд оташдони хурду қаллон. Як тарафи ошхонаро танӯри нонпазӣ ишғол мекард ва шифташ дорони дудборо низ буд.

Ҳўҷраи дигар ҷойи сукунати ҳашираи Ҳамза – Аҷахон будааст. Вай савади кўҳна ва навро пура аз худ карда, инчунин ба фаъолияти парасторӣ машғул шудааст ва дар ин ҳўҷра ба дўхтарони маҳалла таълим медиҳааст. Вайро ҳамчун дўзанда низ мешинохтаанд. Гуфта мешавад, Аҷахон Ниёзӣ ва фарзандонаш дар табдил додани ин ҳавли ба хона-музей нақши бузург бозиданд.

Мирасрор АҲРОРОВ, хабарнигори «Овози тоҷик». Вилояти ФАРҲОНА.

воқеъ гаштааст.

Аз суҳбат бо директори осорхона Давронҷон Ӣркинов бармеояд, ки ин макони хеле мубораки шаҳри Қўқанд аст. Зеро Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ барин шахсияти бузурги маъруф дар он таваллуд Ӣфта ба воя расидааст ва қариб нисфи умри кўтоҳи худро маҳз дар он сипарӣ намудааст.

– Ҳатто дар рўзҳои охири умраш, дар арафаи он ҳодисаи фоҷиабори Шохимардон, ӯ дар ҳонаи азизи худ будааст ва бо хоҳари худ – Аҷахон ва дўсту ҳамсояи худ – Боронбӣ суҳбатҳои тўлоӣ доштааст, – меғўяд Давронҷон Ӣркинов.

Тавре вай тазаккур медиҳад, соли 1959 бо қарори Ҳўкумати Ӯзбекистон манзили зисти ӯ ба

рида шудааст. Дар паси он дарахти кайҳо хушкшудаи шохтут мавҷуд аст, ки гуфта мешавад, ҳамчун Ӣдгории аз Ибни Ямин аст, ки мардумро табдил мекарду умри дубора мебахшид. Ҳангоми сайргашт дар нўҳ ҳўҷраи калону хурди хона-музей, шумо эҳсос мекунед, ки гўё ба муҳити як аср пештара афтадед.

– Тавре ки мебинед, дохили ҳўҷраҳо ва ашёи ондари онҳо дар бораи ҳаёти волидон, ҳешовандони наздики шоир ва арбоби ҷамъияти – Ҳамза нақл мекунанд. Ана ин меҳмонхона аст, ки ҳанўз қисми ҷудонашавандаи ҳавли мардуми маҳалларо ташкил медиҳад. Он ҷойи асосии меҳмондорӣ аст, ки бо ашёи зарурӣ низ хеле муҳаққаз гардонида шудааст, – иброз мекорд директори

машурро ба қанор пазируфтааст ва бархе шаҳорон он ҷо рўз мекардаанд.

Ҳўҷраи тамошо қарда ба он нукта қоилад хоҳед шуд, ки он тахту ҷиҳоз рўҳияи ҳамон давраро дар худ таҷассум мекунад. Ҳўҷраи хурди дигар барои нигоҳдорӣи доруҳои Ҳакимча иختисос Ӣфтааст, ки бо истифода аз гиёҳҳои гуногуни шифобахш, санҷиҳои тоҷӣ, унсурҳои кимиёвӣ, асал, мумиё ва ғайра ҷўшонда тайёр мекардааст.

– Ҳоло мо вориди ҳўҷрае шудем, ки он устои маҳсули адабии барҷаста мебошад. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ маҳз дар ҳаҷин ҳўҷра машғул ба эҷодкорӣ шудааст. Таҷизот ва ашёи зарурӣ барои эҷодкорӣ дар ҳаҷин шакли муқаддмотии худ нигоҳ дошта

Он рўз аз рўзҳои муқаррарӣ набуд. Ҳавои на он қадар сард ва на он қадар гарми зимистон – офтоби сармонахўрдаи зимистонро бо нуруҳои заррини худ курраи заминро бо меҳру саховати хос мунаввар мекард. Ӯ аз болинаш баланд шуду аз тиреза берунро нигоҳ кард ва эҳсос кард, ки имрўз рўзи хуше хоҳад шуд.

– Бах-бах! – хитоб кард ӯ. Ба назараш ҳаҷон пур аз хўбҳо намуд. Ӯ на ҳар сари суҳб аз хоб барвақт бедор мешуд, вале имрўз зуд бедор шуд, суҳбонаро низ худаш омода сохт: бо як финҷон қаҳва ва як буридаи торти дишаб пухтаи модараш суҳбона карду ба кори худ равон шуд. Ҳангоми аз остона баромадан нигоҳаш ба чеҳраи модараш афтад, ки аз омода будани дасторхон мамнун ва хеле розӣ менамуд. Имрўз модараш маҷбур нашуд, ки аз пушти ӯ дод зананду бигўяд: «Калапуштро ба сарат каш! Шамол меҳурӣ! Ҳаво сард аст!» Шаҳр акун бедор мешуд,

дар кўчаву роҳҳо шумори одаму мошинҳо торафт меафзуданд. Ба истгоҳ рафт, пас аз чанд дақиқаи интизорӣ автобус омад, ба он савор шуд. Дохили автобус одам кам, ҷоҳо холӣ буданд. Ба ҷойи якнафара нишаст, азбаски дар ҳар

НЕКӢ (Воқеа)

истгоҳи ду-се нафарӣ савори автобус мешуданд, ҷойи нишаст низ оҳиста-оҳиста пур мешуд. Ӯ медонист, дар пеш ҳодисаи аҷибу ноодатӣ ӯро интизор аст, аммо ӯ дақиқан намедонист, ки ин ҳодиса чӣ ҳодисаест. Ба ҳаҷин андешаҳои андармон буд, ки ба автобуси духтаре дар қанор гули дар гулдон нишондашуда савор шуд. Ӯ, ки дер боз интизори даст додани ҷунин имконият,

яъне ба қасе кумак қардан ни-мувожинҳо торафт меафзуданд. Ба истгоҳ рафт, пас аз чанд дақиқаи интизорӣ автобус омад, ба он савор шуд. Дохили автобус одам кам, ҷоҳо холӣ буданд. Ба ҷойи якнафара нишаст, азбаски дар ҳар

шумо сарам ба осмон мерасид? Ӯ ин илтимоси духтарақро қабул кард ва хушхол шуд, ки метавонад ба қасе кумак кунад, шод шуд аз ин, ки ба қасе неқӣ мекунад. Автобус ба ҷойи қораш наздик меомад, ӯ дар истгоҳи навбатӣ боқӣ набуд, барои ҳаҷин аз ҷой хесту гулдорно хост ба духтарақ баргардонд. Ҳаҷин дам автобус аз гардиши роҳ

бо шаст убуру кард ва ӯ, ки мувожинҳо худро нигоҳ дошта натавонист, бо нишастҷойи худаш бархўрду як шоҳаи овезони гул шикаст. Шоҳаи шикастаи гулро бо гули маҷрўшуда ва гулдони сангинаш ба духтарақ баргардонд. Духтарақ ҷунон бо бечорагӣ менигарист, ки тамоми вўҷуди ӯ аз ин нигоҳи пурҳасрати духтар мисли бед ларзид. Дар қашмони духтар меҳонд, ки на шоҳаи гул, балки шоҳаи гули умеди ӯ шикаста буд, ҳасрат меҳўрд, ки натавонист гулро беосеб ба соҳибаш бирасонад.

– Ҳада мебардам ин гулро... қош, бо тақсӣ мебардамаш... Ӯ аз автобуси шитобзада фурумад. Аз он ки зиёд меҳост неқӣ қунад, вале ба ҷойи он заррар расонд, хеле ғамгин шуд ва фаҳмид, ки танҳо неқӣ хосттан кофӣ набудааст. Бояд ҷи гуна неқӣ қарданро низ биомўхт.

Зулайхо ОСМОН. Вилояти СУРХОНДАРЕ.

Доруҳои табиат

ШАФТОЛУ

Ватани шафтолу Эрон аст, номи он аз persicum malum – «себи форсӣ (форсӣ)» гирифта шудааст. Барои муолиҷа аз мева, гул, мағзи дона ва рағгани шафтолу истифода мекаранд. Дар таркиби шафтолу қанд, туршиҳои органикӣ, витаминҳо, рағгани эфирӣ ва дигар моддаҳои муфид мавҷуданд. Муайян кардаанд, ки 57 фоизи мағзи донаи он рағган мебошад. Шафтолу аз замони қадим ҷун маводи ғизоӣ ва шифойи истифода мекарданд. Абўмансурӣ Муваффақ рағгани донашро барои рағғӣи дарди гўш ва бавосир муфид гуфтааст. Ҳақами бузург Абўали ибни Сино дар «Алвоҳия» овардааст, ки шафтолу ташнагиро рағғӣ мекунад. Барги он кирмҳои меъдаро

хориҷ мекорд. Амридвалат Амасиасӣ ду намунаи шафтолу ро Ӣдовар шудааст. Бехтаринаш онест, ки донаш ба осонӣ ҷудо шавад. Муҳаммад Ҳусайн меғўяд, ки шафтолу ҳама моддаҳои таъсиришон бадро аз бун (ниҳод) берун мекунад. Мағзи донаҳои нағз бигирнардаш барои муолиҷаи ширинча нафъовар аст. Дар тибби Чин доруи аз мағзи шафтолу ро ба сифати гиччарон истифода мекунанд. Ширашро бошад, барои рағғӣи дарди сар ба кор мекаранд. Дар тибби мардумӣ обҷўши гул ва баргашро барои муолиҷаи қабзияти рўдаҳо ва мевашро барои пешгирии қайқунӣ пешниҳод мекунанд. Шираи баргҳои шафтолу ба муолиҷаи тарбод тавсия мешавад.

Дар тибби муосир шафтолу ро ҳамчун маводи парҳезӣ истифода мекаранд. Меваи онро ба бемороне мефармоянд, ки хусусияти шираҳосилкунӣи мевашон заиф гаштааст. Шафтолу аз намаки калийи ғанист, аз ин сабаб онро ба беморони камхун низ тавсия медиҳанд. Рағгани шафтолу ро, ки аз мағзи донаи он истеҳсол менамоянд, барои доруҳои истифода мекаранд. Аз шафтолу шира, нўшоба, мураббо ва шафтолуқоқ омода карда мешавад.

Аз «Ҳафт шифо», таҳияи Собир ӢРҲАШЕВ, ноҳияи Фориш.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ӯзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпўлод ВАКИЛОВ
Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.
Рўзнома дар компютерхонаи идора
ҳарфинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку моқола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервали
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома
ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти
Ӯзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.
Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-328.
Адади нашр 2071. Ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

Мухаррири
навбатдор:
С. Бекназарова.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.
Мувофиқи қадвал —
21.00
Ба ҷоп сугурда шуд —
01.00

Нишонии мо:
100011 ш. Тошқанд,
кўчаи Навоӣ, 30, ошонаи 4.
Телефонҳо: қабулгоҳ: +99855520037;
Котибот: +998555200336.
Факс: +998555200337.
сайт: http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitoj@umail.uz, ovoziz@list.ru
Индекси обўна 170.
Матбааи таъбу нашри Ширкати сарҳомии «Шарқ».
Нишонии хориҷа: кўчаи Буюк Тўроқ, хонаи 41.